

ՀԱՆԴԵՍ

40 ՓԱՐԱ

ԱՅՏԱՅԻՆ ԵՒ ԲԱՆԱԲԱՅԱՅ

ՓԱՐԱ 40

ԾԱՂԻԿ ԵԱՐԱՅՐ ԵՐԿՈՒ ԱՆԳԱՄ ԿՐ ԴՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԶՈՐԵՖԱՐՔԻ ԵՒ ԵԱՐԱՅՐ ՕՐԵՐՆ: — ՏԱՐԻԿԱՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒՄԵԱՆ ԳԻՆՆ Է 100 ՊՐՈ ԱՐԺԱՐ: — ՎԵԳԱՄԱՆԱՅԻՆ 50. — ԳԱՆԱԼԱՅ ԴԱՄԱՐ 115 ՊՐՈ. ՎԵԳԱՄԱՆԱՅ 60. — ԾԱՆՈՒՄԱՆ ՅՈՂՐ 5 ՊՐՂ.

ՈՐ ԵՒ Է ԴԱՄԱԿ ԿԱՄ ԳՐՈՒՔԻՆ ԱԿՏԷ Է ՈՂՐԵՂ
ԱՌ ԱՐՏՈՆԱՏԷՐ ԵՒ ՏՈՐԷՆ ԱՆՏՈՆ ՍԱՐԿԱՆ,
ԱԼԱՆԱ ՀԱՄԱՄ, ԳԻՆԻԿ ԵՐԿՐԴ ԽԱՆ ԵՐԿՐՈՐԴ յԱՐԿ ԹԻ. 9:
ԽՐԱԳՐՈՒՄԵԱՆ յԱՆՃՆՈՒՄ ԳՐՈՒՔԻՆԵՔ ԵՍ ՀԵՆ ՏՐՈՒՐ:

ԹԻԻ 185 Գ. ՏԱՐԻ

1888

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 31 ՇԱԲԱԹ

ՅՆՈՐՀԱԽՈՐ ՆՈՐ ՏԱՐԻ

1889

Վաղը ՆՈՐ ՏԱՐԻ Է, այսինքն առաջին օրն այն տարւոյն, ուր մեր առաջին քայլը կը դնենք:

Բայց խոհուն անձինք, «վաղը Նոր տարի է» ըսելով, և իրարու սիրալիր բարեմաղթութիւններ ընելով չեն բաւականանար միայն, հապա ուշադիր հայեցումաժք մը կ'արձակեն անցելոյն վրայ, և կ'ուզեն իմանալ, թէ ինչե՞ր անցան, ինչե՞ր պատահեցան նախորդ տարւոյն մէջ, և թէ որքան փոփոխութիւններ եղան իրաց վիճակին վրայ: Եւ իրաւունք ալ ունին: Այնպիսիք, որ խոհուն իմացականութիւն մ'ունին իրենց ճակտին տակ, և լրջութեան բոց մը կը պլպլայ աչեր նուն մէջ, անցելոյն մոխիրները կը քրքրեն, և անցելոյն դասերէն օգուտ քաղելով, կը ջանան ուղղել ինչ որ ծուռ հանգամանք մ'ունէր նախորդ տարւոյն մէջ, և առաւել եւս բարւոքել իրենց կենցաղավարական վիճակը:

ԾԱՂԻԿ եւս այսպիսեաց կարգէն է. այսինքն թէ Նոր տարւոյ առթիւ,

«Ծնորհաւոր այս Նոր տարի
Բերէ Զեղի հազար բարի»

ըսելով չպիտի միայն շնորհաւորէ իւր Պատուարժան ընթերցողներն, այլ յետահայեաց ակնարկ մ'ալ պիտի ձգէ նախորդ տարւոյն վրայ, իմանալու և իմացունելու համար միանգամայն, թէ ի՞նչ տեսակ առանցքի մը շուրջ կը հոլովի գործոց յարափոփոխ անիւը:

Սկսինք ուրեմն: Հրապարակային թերթերն, օրական թէ պարբերական, Նոր տարին շնորհաւորելէ առաջ, բացին իրենց քսակներն, և տեսան որ չունին այնքան ստակ, որքան հրակաւոր է տարեգլխին հաշիւները փակելու և իրենց աշխատաւորաց «աղւոր կաղանդ» մը ընել տալու համար: Ուստի, այլ և այլ քաղաքավարական կամ քիչ մը կծու եղանակներով, և գոյնզգոյն աղաբարութեամբք, ըսկտան յորդորել ղրաժանորդս, չուտափոյթ մաքրել իրենց հաշիւներն, ի փառս և ի վայել գրաշարաց, խմբագրաց, տպարանաց, և այլոց: Բայց ոչ խմբագրապետաց: Ուրեմն, 1888 տարւոյն մէջ եւս զգալի փոփոխութիւն մը չէ կրած խմբագրապետներու ելեւմտական վիճակն, այլ առաւել եւս վատթարացած է, շնորհիւ լրագրութեան արդի խեղճ կացութեան:

Այս տողերը գրելով, չենք ուզեր ամբաստանել 1888 թուականն, իբր չարագուշակ տարի մը, և իբր աղբիւր ամեն չարեաց կամ յետադիմութեանց: — Բաւ լիցի: Սակայն սա չափը միայն կ'ըսենք, թէ հասարակութիւնն, որ կրթասէր կամ ուսումնասէր տիտղոսով կը մկրտուի, պարտի առաւել եւս ձգտիլ յընթերցասիրութիւն, վերցունել օրէկոյնութիւնն, որ մահացու աղէտ մ'է լրագրապետաց քսակին համար:

Բայց երբ մենք չենք ամբաստանել 1888 թուականն, ամեն ոք մեզ նման կը խորհի, — ոչ: Շատեր գիտենք, որ անցեալ տարին կը զրպարտեն, թուք ու մուր կ'արձակեն այնոր դէմ: Եւ անթիւ չարեաց պատճառոցոյց կուտան զայն: Մենք սոյնօրինակ զրպարտութեանց բանաւոր կամ անբանական, իրաւացի կամ անիրաւ ըլլալը նշանակելու յաւակնութիւնը չունինք: հապա մեր նպատակն է եւեթ մեր Պատուարժան ընթերցողաց ներկայացնել հանրային կարծիքը 1888 թուականին վրայ, որ, անդարձ կերպիւ, հրաժեշտ կուտայ մեզ և կ'երթայ անցելոյն փոշեաց ներքեւ ոչնչանալու:

Բացատրենք: Երբ անգամ մը ա-

աւելարական հրապարակէն ներս մըտ-
նես, ամեն կողմ տրտունջ կը լսես,
ամեն կողմ բարկացող աչեր կը նըշ-
մարես, որոց ամենն ալ 1888 տարւոյն
կ'ուղղուին, առանց բացառութեան:
Հո'ն կը տեսնես Բօքը նեւած կամ հապը
Յըւլած վաճառական մը, որ իւր շէնքի
տետրակներուն վրայ կ'ողբայ. հո'ն կը
նշմարես ուսումնաւարտ պարօններ,
կամ լաւ եւս է ըսել, պօշ կէզէնին պաշ
գալֆասը ճէպի տէլիկ միւսիւններ, որք
դպրոցէն ելնելէն ի վեր երկրաչափա-
կան փորձեր միայն կատարած են փո-
ղոցներու և բիւցաններու մէջ, ակնոց
ի Գիթ և ՊԱՍՏՕՆ ի ձեռին: Եւ զար-
մանալին հոս է որ ասոնց ամենն ալ
նախորդ տարւոյն կը վերագրեն իրենց
թօփ նետելուն կամ անգործ անկուտի
մնալուն միակ պատճառը: Տրամաբա-
նութիւն մը, որ նորելուկ իմաստակ-
ներու խելապատակին ծնունդն է, և
զոր կարելի չէ գտնել և ոչ մէկ գըր-
քի մէջ:

Եթէ, ընթերցող, մեր խօսքերուն
իրական պատկերները տեսնել կը փա-
փագիս, գնա՛ մօտի ընտանեկան յար-
կերու մէջ, և տես թէ ի՞նչ կուի-
ներու և ի՞նչ պոռչտութիւններու ակա-
նատես պիտի լինիս, և որու որ նոր
տարի բարեմաղթես «Աստուած պէ-
լան տայ, նորին ալ հինին ալ» պա-
տասխանը պիտի առնես:

Եթէ տունը մնացող աղջկանց, նա-
խորդ տարւոյն վրայ խօսք բանաս,
վատահ եղիթ թէ ռաման սա տարին
էրթայ էրթայ տէ չը տառնայ, զէրէ
աս տարի ալ մերին տունը մնալուն
սէրը սէպէպը ան էղաւ» պատասխա-
նը պիտի ստանաս:

Միայն ռամիկ դասը չէ որ այս-
պէս կը վարուի հին տարւոյն նկատ-
մամբ, երբեմն օւսեալ դասէն ալ շա-
տերու կը պատահիս, որ նոյնպէս գէշ
կը խօսին անցեալ տարւոյն վրայ. զոր
օրինակ կը տեսնես բժիշկներ և փաս-
տաբաններ, որոնք «մեր զէնահաթը
փարայի մը չէր ըլլար, եթէ 1888 տա-
րին վրայ չի գար» կ'աղաղակեն:

Կը տեսնաս խել մը պարտատէր-
ներ ալ, որք պահանջատիրոջ հետեւ-
եալ կերպիւ կը պատասխանեն:

— Պէ գարտաշ նէ՛ թալէհսիդ ա-
տամ ըմըջսն սէն, թամ պիր սէնէ
տիր կիւնտիւղ հաթըրմտա, կէճէ խա-

յալըմտասըն, աման շու պօրհուսու
շու ատամա վէրէյիմ տէտիքճէ, պի-
րէր չափարըղ չըգտը, սօնրա օնուն
պունուն սէօղիւնէ պագմայըպ, տօղ-
րու պիր ֆալճը գարըյա պագտըր-
տըմ ըսա, 1888 սէնէսի գըսմէթինի
պաղըմարշ, սապր էթ պագալըմ Ալլահ
նէ կէօսթէրիր տէտի:

Վերջապէս, չերկնցունենք, ամեն
ոք, նոր տարին շատ մը չարեաց պատ-
ճառ ցոյց տալու քիչ շատ տրամադ-
րութիւն ունենալ կը թուի: ԾԱՂԻԿ,
ընդդէմ նախորդ տարւոյն հանրու-
թեան ունեցած բողոքները ընթերցո-
ղաց ներկայելէ յետոյ, չուզեր մոռ-
նալ նաեւ իւր քաղցր պարտականու-
թիւնն, և, նոր տարի բարեմաղթե-
լով հանդերձ, ի սրտէ կը փափագի
որ, Աստուած երկար կեանք և բա-
րեբաստիկ օրեր պարգեւէ, իւր ըն-
թերցողաց և ամեն անոնց, որք անձ-
նանուիրաբար կաշխատին ի շահ աղ-
գին և հանրութեան:

Առջի օր գլխադիր Ս. Յակոբայ տօնին
առթիւ Երուսաղեմայ վանուց տօնա-
խմբութիւնը լինելով, Ամեն. Տ. Խորէն
Ս. Պատրիարք Հայրն Երուսաղեմա-
տունն գնաց ի շնորհաւորական այ-
ցելութիւն Երուսաղեմայ Պատրիարք
Ամեն. Տ. Յարութիւն Սրբազանի:

Պատրիարքական Գեր. Փոխանորդ-
հայրն ինչպէս և այլ եկեղեցականք
նոյնպէս Երուսաղեմատունն երթալով
իրենց շնորհաւորութիւնները մատու-
ցին Ամեն. Տ. Յարութիւն Սրբազանի:

Ռոտոսթոյի քահանայներէն Արթ.
Տ. Ղեւոնդ քահանայն՝ հետն ունենա-
լով առաջնորդարանի բարապանն՝ իբ-
րեւ հրաւիրակ մայրաքաղաքս եկած է
իւր պաշտօնատեղին առաջնորդելու
համար վիճակին առաջնորդական տե-
ղապահ Գեր. Հմայեակ եպիսկոպոսն,
որ հաւանօրէն երկուշաբթի օրը պի-
տի մեկնի:

Ազնուաշուք Կիւմիւշկէրտան Տիգ-
րան էֆէնտի, ըստ իւր բարի սովո-
րութեան, սյս տարի եւս կաղանդի
առթիւ, Ս. Փրկչի Ազգ. Հիւանդանո-
ցի 700ի չափ պատսպարելոց միգե-
ղէններ նուիրեց՝ ի յիշատակ իւր հո-
գելոյս ծնողաց:

Ազնուաշուք Յակոբեան Միքայէլ
էֆէնտի Ս. Ծննդեան տօնի առթիւ
դժբաղդ Մանավեանի վեց որբերուն
մէկ մէկ ձեռք թաւշեայ զգեստ շի-
ներ տուած և դրամական նուէր մը
ըրած է:

Մեծաւ գոհութեամբ կ'իմանանք,
թէ Մեծ. Ռուբէն էֆ. Ճիվանեան,
արժանաւոր երաժշտապետ Բերայի Ս.
Երրորդութիւն եկեղեցւոյ, յաջողած
է վերջապէս կանոնաւորութիւն, ներ-
դաշնակութիւն և միօրինակութիւն
մուծանել եկեղեցական երգեցողու-
թեանց մէջ, ինչ որ դժբախտաբար
կը պակսի մեր բազմաթիւ եկեղեցի-
ներէն:

Ուրեմն, կը շնորհաւորենք զՄեծ.
Ճիվանեան էֆէնտի. որ բազում ժա-
մանակէ հետէ, անձնանուիրաբար կ'աշ-
խատի ի պարծանս Հայ Ազգին և ի
ժառանգ չայաստանեայց Ս. եկեղեցւոյ:

ԿԵՐՈՒԽՈՒՄ ՄԸ ԽԱՒԱՐԻՆ ՄԷՋ

(Ն-Ի-Դ-Բ ԲԻ-Ե)

— Լուէ՛, թշուա՛ռ արարած, կու-
զես որ սպաննեն՝ զքեզ:

— Ո՛հ, սպաննուի՛ր կամ պայթու-
մէն չորս կտոր ըլլա՛ւ, մի և նոյն բա-
նը չէ՛ միթէ: Լառուէյ, բարեկամս,
մի վախնար: Բալէ՛ նաւուն, յետին
ճայրը երթանք: Օդը հոս շատ ցուրտ
կ'ընէ, տե՛ս, որքան կը դողամ. . .
Օ՛ն, երթանք, հո՛ն վտանգը այնքան
մեծ չէ:

Զայս ըսելով, բռնեց իւր ընկերոջ
ձեռքէն, որ կորուսած չէր իւր քաջա-
սըրտութիւնն ու խոհեմութիւնն, և
ջանաց քաշել տանիլ զնա նաւուն դէպ
յայն կողմն, ուր զէկը կը գտնուէր:
Բայց Լառուէյ, աչերուն տակ ունէր
նորանշան անսարան մը, և ինք վը-

տանգաւոր հետաքրքրութեան մը տեղի տալու չափ բարիգեան մ'էր։ Ուղեց հոն մնալ, մեքենային քով, և տեսնել ինչ որ տեղի կ'ունենար։

Փռանսուա չի կրցաւ սպասել։ Նաւուն ծայրը ապաստանեցաւ, սարսուռով փոքրիկ ճարճատիւնէ մ'իսկ և խաճեցելով իւր մատներն, ատամանց կափկափումն արգիլելու համար։

Արդէն երկու շոգենաւք, իրենց ցուկով ընդդէմ գնալով գետին ջուրց, որք, փոփրակուտակ, վեր կ'ենէին այս ահագին ճնշման ներքեւ, անսովոր արագութիւն մ'առած էին։

Սափափոյ իւր յառաջնադաշու-թիւնը կը պահէր գեռ։ Վասն զի ամբողջաւոր, հաստատուն և ընդարձակ նաւ մ'էր, սքանչելապէս տրամադիր սոյնօրինակ ընթացքի մը։ Իւր բոլորովին նոր մեքենայն մասնաւոր համբաւ մ'ունէր։ Ուրեմն ամեն յաջողութիւն իրեն վերապահուած էր, նա մանաւանդ եթէ յաջողէր սոյն յառաջ-խաղացութիւնը պահել մինչեւ որոշեալ խորշն, ուր իւր սրարշաւ տրամադրութիւնք լաւ եւս պիտի աճէին ալեաց ընդդէմ։

Իսկ Բաֆֆէ երկայն, շատ փոքրիկ, անձուկ, իւր մրցակիցէն նուազ յամբարձ նաւ մ'էր, և ինքեան կը միացունէր այն ամեն պայմաններն, որք կարեւոր էին մրցման մէջ յաղթող հանդիսանալու համար։ Մի միայն գիտէին, թէ անգամ մը որ Բաֆֆէ սկսէր կարի իմն տատանիլ, չէր կրնար շարունակել զիւր մրցութիւն, եթէ ոչ յաջող հովով մը, ինչ որ անհաւանական չէր, այսպիսի նսեմ գիշերուան մը մէջ։

Բայց թերեւս ըսուի, թէ Սափափոյ քանի որ արագութեան և ամբողջութեան կրկնակ յատկութեամբ գերի վեր էր քան զԲաֆֆէ, պարզապէս յիմարութիւն մ'էր այս վերջնոյն մրցման փորձ փորձել։

Սորա հակառակը պաշտպանելէ ես ալ կը զգուշանամ։ Սակայն և այն պէս պէտք է մտածել, թէ Բաֆֆէի նաւապետը մասնաւոր պատճառներ ունէր մրցում կատարելու, և պէտք են ընթերցողք յիշել, թէ այս նաւը, ի վենետիկ խարխիւ ձգելով, կորուսած էր տասն կամ տասներկու վայրկեան աւելի քան զՍափափոյ։

Արդ, ժամանակին այս կորուստը չէր կրնար վերագրուիլ բազմաթիւ ուղեւորաց նաւամուտքին, վասն զի այն նաւն, որուն վրայ կը ճամբորդէին Ժօմա և Փռանսուա, առաջին անգամ հասած լինելով, բոլորովին յափշտակած էր այն ցանցաւ ուղեւորներն, որք վենետիկէն ի Սան-Փաւստինոս պիտի երթային։

Ուղեւորութիւնը վերսկսած էր կէս ժամէ ի վեր։ Բաֆֆէի յառաջակողմը Սափափոյի անուոց տախտակներուն գրեթէ բոլորութեամբ կընթանար։

Երկու նաւերուն վրայ ալ, ոգեւորութիւնը մեծ էր։ Երկուքն ալ գրեթէ քով քովի կ'ընթանային, իւրաքանչիւրն ջանալով, կարելի եղածին չափ, ինք զինք պինդ բռնել, ջուրց հոսանքին մէջ, չի կորուսանելու համար արագութենէ մասնիկ մը։ Ուղեւորք եւս իրարու կը նայէին բարկացկոտ աչերով։ Մերթ սպառնալիք կը փոխանակուէին երկու նաւէն, և մերթ լուտանքներ, զորս խօլ առատութեամբ մը իրարու կը տեղային, Միացեալ-Նահանգաց բնակիչք, երկու նաւուն վրայ եւս անբեւաւայելի մոլեգնութեամբ մը գրաւներ կը գնէին, առանց սակայն պարպել մոռնալու օղիի կամ գիօղոյ շիշեր։ Շամբանեայն անհամէր այնուհետեւ։ Գինովութիւնը տակաւ առ տակաւ սոսկալի կատաղութեան մը կը փոխուէր։

Դետը, թէեւ բաւական ընդարձակուած, անգամ մը եւս պիտի նեղնար, լայնութեան համեմատութիւններ ստանալէ առաջ, իւր գետարբանէն տասներկու մղոն հեռաւորութեամբ։ Հոն կը գտնուէր տեսակ մը նեղուց, այսինքն փոքրիկ անցք մը, յորում նաւերը, կայծակէ հոսանքէ մը վարեալ, — որպէս կ'ըսեն նաւաստիք, — կը նաւարկէին հարիւր մեդրի չափ երկու բարձրագագթ խաւակներու միջեւ։ Զուրի այս կոյտն, որ սեղմուած էր սոյնօրինակ նեղուցի մը մէջ, հեղեղ մը կը դառնար յանկարծուս։

Երկու մրցակից նաւերէ իւրաքանչիւրին համար ալ անհուն կարեւորութիւն մ'ունէր զառաջինն ժամանել այդ նեղ անցքին մէջ։ Արդարեւ, անհեթեթ յառաջնադաշութեան մը պէտք կար, նախանձընդդէմ շոգե-

նաւոյն յաղթանակ տանելու համար։

Բաֆֆէ անհամեմատ խորամանկութեամբ մը ճամբայ կը կտրէր, պամենայն զորութեամբ, շոգի կ'արձակէր գերազանցելու համար իւր մրցակից շոգենաւը։ Քաջայերութեանց և հրճուանաց հազար ու մէկ աղաղակներ յերկինս ի վեր կը սլանային այս նաւուն մէջէն։

Եւ արդէն ակներեւ էր որ, եթէ երկուքէն այն, որ միմիայն երեք մեդրը յառաջնադաշութեամբ, կարենար մտնել այդ նեղ ջրանցքին մէջ, իւր հակառակորդէն յառաջ պիտի անցնէր, այնքան զի, երկրորդ շոգենաւը պիտի ստիպուէր պահ մը կանգ առնուլ, չ'փշուելու համար երկու խարակաց վրայ, վասն զի, բաւական լայնութիւն չկար, որ երկու մրցակիցք կարենային քով քովի անցնիլ։

Արդարեւ տեսնուելու արժանի էին այդ ուղեւորք, կամ լաւ եւս այդ գիւհարք, որք, տարտամ իմն լուսաւորեալ ծխեւոյզի հրեղէն շոգիով, որ ատրաշէկ գոյն մ'առած էր սոսկալի կրակի մը ազդեցութեան ներքեւ, կը շարժուէին, կը վազվէին և դողդոջկոտ ձեռներով փայտ կը բերէին մեքենավարին, ոյր միակ ըզբաղումն էր այժմ վառարանին մէջ այրելի նիւթ լեցունել։

Եւ մէն մի փայտ գնելուն, որ իսկոյն կը թողուէր վառարանին բոցավառ բերանին մէջ, մեքենավարն, անշուշտ իւր մեքենայէն նուազ գործունէութիւն ցոյց չի տալու համար, չէր մոռնար իւր շրթանց տանիլ գարօղիի շիշին վիզը, զովանալու պատրուակին տակ։

Վայրկեան մը Բաֆֆէ, ջանք մ'ընելով, Սափափոյի հետ ցուկ կ'ընուկի եկաւ։ Որոշեալ ջրանցքէն վեց հարիւր մեդր հեռի կը գտնուէին։ Վեց հարիւր մեդր։ Այսինքն վեց վայրկեան այս այլանդակ ուղեւորութենէն։ Զուրին հոսանքն աւելի արագ ընթաց կը դառնար, և ի մէն մի վայրկեան, խարակներուն կը մօտենային։ Ո՛չ մին և ո՛չ միւսը չէր սեղեր թողուլ իրեն ընթացքը։ Ամեն պաղարիւն մարդոց համար, կորուսեալ մէկ նաւ չէր, հապա երկու նաւեր, փշրուած միանգամայն հատաքարներուն վրայ։

լուրիւր : Պոլ խոստում հէր քէսին
թահթը թաստիգինտէ օլտուգտան
պաշգաւ, աթիտէքի միւքեալէմէ տա-
խի խոստումը մէքքիւրու պիր գաթ
տահա թէէյիտ իլլէր :

—Վայ, պիրատէր, իշիթտիմ քի,
գօնսօլիտ իշի եաբմաղա պաշամլըն :

—Ենի մի, գաշ սէնէտէն պէրի
տիր :

—Էյ նասըլ, պարէ գազանճ վա՛ր
մը :

—Քեարընը զարարընը պիլմէմ ա-
մա պիրատէր, զաթը պէն մուգավա-
լը պիր առամ, էյ պագտըք քի էկէր
գօնսօլիտ իշինէ տէվամ իտէր իսէմ,
հէր այըպըմտան մատէ, պիր տէ վէ-
րէմ իլլէթի գազանճաղըմ, վաղ կէշ-
տիմ գարտաշ :

—Տէմէք քի պօրսանըն հավասը
առամը վէրէմ իտէյօր : տօղրուսու,
թէհաճհիւպ օլունճաղ շէյ :

—Հայըր էֆէնտիմ, գօնսօլիտ իշի
եաբարսան, հէր եէրին հավասը ա-
ռամը վէրէմ էտէր :

—Տօղրուսունու իսթէրսէն, սէօյ-
լէտիքլէրինտէն հիշ պիր շէյ անլալա-
մայօրում :

—Էֆէնտիմ, շիմտի սիղէ թարիֆ
էտէյիմ տէ տինլէյին : Յ պին թանէ
գօնսօլիտ ալտըմ, օնտան ախշամա Իւս-
կիւտարա էվէ կէլտիմ, ախշամ թամաը-
նը էթտիքտէն սօնդրա, գօնշուրուգտա
պիր տօսթումու կէօրմէկէ կիթտիմ.
պագտըմ օրտա եօգսա, սօրտում քի
նէրէտէ տիր տէյի, տէտիլէք քի Քրի-
յաճան խաղացեր է տէյի լսեցնէ, աղ-
պօրը հետ Պէյօղլույի պօռսան կա-
ցին : Պունու տուլարսան . պէնիմ եէ-
րիմտէ սէն օլ, նէ՞ եաբարսըն, կէճէ-
լէյին աճէլէ աղանըն էվինէ կիթտիմ :

—Աղան հո՞ս է :

—Հիմա վար ինչաւ :

—Աճապ մէկ սէպէ՛պ մը կար :

—Ձիյտենք, խապար առինք քի
բիաճան պախշաի տառցեր է եղեր
տէյի նէ, աճէլէ կնաց :

—Վեր է ելեր, չէնէ վար է ինչեր :

—Ինչը՞ :

—Բիյաճան :

—Մեղայ տէր, բիյաճան ճուր կո-
խելը լսեր էի ամա, վեր վար պըտը-
տելը չէի լսեր :

Պոլ ճէվապըն իւզէրինէ պագտըք
քի . պիղ պօշունա չէնէ եօրաճաղըք,

աճէլէ օնտան էվէ տէօնէրսին, կիճէ
գարանըք . պէն տէրսէն ուֆագ թէ-
ֆէք պիր շէյ, գօրգարըմ քի գայըպ
օլմայըմ, թէր տէրսէն, բաշալարըմ-
տան ագըյօր, հէլէ նէ իսէ քէն-
տիմի էվէ աթտըմ, տիւշիւնտիւմ քի
պիր թէլէկրաֆ վուրուպ, իշի աղնա-
յըմ չափուճագ, պիղիմ ալվաղը չա-
ղըրտըմ :

—Թէլէկրաֆիսանն գիտե՞ս ծօ :

—Որո՞ւ մէյիսանն ըսիր :

—Մօ կունտ գլուխ, քեզի մէյիսա-
նա ըսող կա՞յ, թէլէկրաֆիսանա, սա
թէլ կը զարնեն նէ :

—Ձալղուճիներու խախվա՞ն :

—Թէօվպէ եա Բապպիմ . ծօ՛ .
սա տէյիլիմ քի երկիրը մէկթուպ պի-
տի խաւրես տէ բօսթայ չիկա, ի՞նչ
կընես :

—Ձիմ խաւրէ :

—Հասկըցայ, սա ֆէնէրը առ տէ
ինծի հետ եկոյ :

—Էկի աղայ :

—Նայէ սա տիրէկին թէֆէյի թէ-
լերը կը տեսնաս կոր եա :

—Խրամանքէ աղայ :

—Իշտէ ան թեւերը կը բռնես կեր-
թաս :

—Ձիմ խաւրի աղայ :

—Մօ թէլը չի պիտի բռնես, ան
թէլին շտկութիւնը կը բռնես . շիտակ
կերթաս . մէկ տեղ մը թէլերը կը լը-
մըննայ, իշտէ հոն է թէլէկրաֆիսա-
նան . առ սա բարան, ան տեղէններս
մտիր . ըսէք Պէյօղլունա թէլ վուրուն,
աղամ բիյաճանըն ֆիյաթընը աղնա-
մագ իսթէյօր կըսես . հոն քիչ մը կը
կենաս . անոնք քեզի մէկթուպ մը
կուտան . առաժիդ պէս շիտակ վա-
զելով ինծի բեր :

Կիսուս վրայ տէյէրէք ուշագ կիթ-
տի . պիղտէ տիւշիւնտիւք քի թէլէկ-
րաֆըն ճէվապը կէլիրսէ եա թիւրք-
ճէ վէ եախօտ ֆրանսըզճա օլաճագ,
պէն իսէ իքիսինին տախի օգուճասը-
նը պիլմէտիկիմտէն չաբըք էլտէն գօն-
շուտան պիր չօճուգ վար, օնու չա-
ղըրթտըմ . պիրտէ պագտըմ քի պի-
ղիմ ալվաղ կէլտի :

—Մօ դուն բէք չաբուխ տառցար :

—Աղայ, էտա թէլին խետ կընա-
ցի մէյմալ հայիմ օր մէյ տիւնի մը վը-
րայէն կանցնի թէլ :

—Էյ ետքը :

—Ետքը տիւնի զարկեցի չեն պա-
նա, զարկեցի զարկեցի . խանըմ մի
իջաւ քիմի իստէրսին խարցուց, թէ-
լէկրաֆիսանն կուզիմ . սիղին էվտէն
տիր եօլի պիր աղ կէշսէխ օլուր մի
ասացի :

—Վայ պօշ մարդ վայ :

—Էն ալ էսանկ ասաց աղայ . մա-
նէր խանըմ եօլ վէր տէ կէշէխ ասա-
ցի . որի՞ կասես, պունտա թիմարուա-
նա եօխ ըսաց, տիւնն էրէսիս կոցեց :

—Վայ գալըն գաֆալը վայ, ծօ
ինծի նայէ . ասկէ իսկէլէն ինչիր . թէ-
լէկրաֆիսանա տէյի որի՞ հարցունես
նէ քեզի կը ցուցնեն . խաֆաթ մտա՛ւ :

—Էտանկ ասէ ուր կիննամ :

—Հայտէ քեզ նայիմ, սանկ խու-
շի պէս երթալ գալու է :

Տիւ խօգ միներ հիմայ կիւքեամ
տէյէրէք ալվաղ տօղրու իսկէլէյէ ի-
նէր վէ սօրա սօրա կիւճհալ թէլէկ-
րաֆիսանէի պուրուր :

—Պախսանա Պէկ օղլունա պիր
թէլ վուր :

—Ձօգ էյի, Պէյ օղլունտա քի՛մէ
վուրուլաճագ :

—Իշտէ Պէկ օղլինա տէտիկ եա՛,
բիաճայու աղնասուն կէլսուն :

—Պէ ճանըմ իյի ամմա, բիյաճա-
յը քիմտէն աղնասըն :

—Ավա՛ . տօ ի՞նչ կըսի . պէ ճա-
նըմ պէնիմ աղամ շու կիտիպ կէլմէ
բարասի տիր ասաց Պէկ օղլինա թէլ
վուրուլաճալս . բիյաճանըն խապէրի
ալընաճախ տահա . հայտէ քէօլէն օ-
լամ պէնի պէխլէթմէ իքի կէօղիւնիւ
սէվէմ :

—Պանա պագ սէն ալ շու բարանը
կէօթիւր չօրպաճընա տէ քի, իսիմ-
սիղ թէլէկրաֆ վուրմաեօրլար :

Վէլհասըլ ուշագ կիճէնին ալթը-
սընտա կէլտի, պու խապէրի վէրտի
իսէ . պագտըք քի համագաթ պիղ տէ,
թընմատըք եաթտըք ամա . օ կիճէ
հէմէն օն սէնէլիք էօմրիւմ թէլէֆ օլ-
տու տէսէմ, ճայիղ տիր :

—Պագ սանա պիրատէր, պիր ա-
ռամ պէնճէ գօնսօլիտ ալըպ սաթըպ
տա պէօյլէ ույգուսունու գալըրաճա-
ղընա, քէօբրիւ պաշնտա սիկարա
քեաղըրը սաթսա, տահա ըսաթ
կէլինիլ :

ՍԱԼԸ ՃԵՏԻՏ

Բազար կիւնիւ սալը ճէտիտ օլ-մադ միւնասիպէթիլլէ, հէր էվտէ եւլ պաշը զայլէլէրի վէ, Ծնունդ տաղտա-ղալարը մէյտանա չըգմադտա օլտըղը կիպի, անլէրին նէթիճէսի օլտարադ գարը գօճա մապէյնիստէ պիր թա-դըմ միւնասիպէթսիդ հալլէր տախի դուհուրա կէլտիկինտէն, պունուն պիր նուսունէսի օլմադ իւզըն աթի-տէքի վուգուաթը օգուեանլարըմըզա արդ իտէլիմ:

—Կէնէ ի՞նչ քիթդ կախեր կը մըտ-մըտաս կոր մարդ, ասանկ օրեր է՝ հիչ չես ըսեր քի, սանկ չարխատայու-թիւն ընեմ տէ օլուխ չօճուխիս երէ-սը խնդայ տէյի:

—Ալլահը սէվէրսէն սուս օլ գա-րը, սէնտէ ափազանլարըմը պաշըմա թօփլամա. զէրէ պիր հափթա տըր պէշ փարա նէ՝ տիր սիֆթաշըմ եօգ. Ալլահ քէնտի իմտատ էթսին. պէօյլէ ալուս կիւնլէրտէ, եէմիշ տիր, պիլ-մէմ նէ տիր, հէփսի իսթէր:

—Բա եէմիշ ըսիր տէ միտքս ին-կաւ. քանի մը օխա ցորեն առնէիր տէ անուշապուր մը եփէյինք:

—Իքի այ տըր թիւքեանըն քիրա-սընը վէրէմէտիք տէյի, հէրիֆ պիր հափթաեա գատար չըգ. եօգսա բըր-թընը տիշարը տէօքէրիմ տէյօր. նէ՝ եափմալը պիլմէմ:

—Հա՛, քիչ մըն ալ գէրտէ, բէլ-թէ կուզենք քի միտափիր մը կալու ըլլայ նէ երէսնիս ճերմակ էլլայ:

—Էքմէքի իլէ գասապ տէրսէն սանքիմ եօգ պիրլիք էթմիլլէր. հի-սապլարըմըր թէմիլլէ եօգսա էքմէ-յի քէսէրիդ տէյօրլար:

—Աս տարի կէնէ էն ազը իրեք մէճրտիեէ կուզէ քի չօճուխները վար-թապէտնեւուն տանին. զէրէ անցած տարի բէք ամօթով պան էզաւ:

—Վարժապետը աս տարի մեր պիւտճէէն դուրս է. (Բիթին տակէն). ալաճադլըլար տա սըրասընը պուլ-տուլար, հէփսի պիրտէն գափուեա տէօքիլիւեօրլար:

—Սախայի՛ն ի՞նչ ճուղապ պիտի տամ, զէրէ, կաղընտ է տէյի ամենը մէկէն տուռը ափ կառնեն:

—Թէրգօղ սուլու ալըեօրուզ, սա-գաեա իհթիեաճըմըզ գալմատը, ըսէ՛ (Բիթին տակէն): Պարէ պիր գաշ փարա ճէպ հարճըղըմ օլսա, նէ իսէ, կիւ-նիւմիւ կիւն էտէրիտիմ:

—Նայէ քիչ մնաց պիտի մոռնա-յի, ժամկոչին քեահեային ալ քանի մը խուրուշ տալու է:

—Խաշվէ մը տուր ճամբէ՛: (Բիթին տակէն). պու. կիւն գարչըտա իշիմ վար քէօփրիւեիւ նաթը կէչէճէյիմ պիլմէմ:

—Ինձի նայէ. տնտեսն ալ պօշ անցնել չըլլար. զափալլըն քանի տա-րիէ չօճուխները կը տանի կը պերէ կոր:

—Չօճուխները արթըխ չարչի պի-տի հանենք. ամա կաղընդէն սօղրա, ինչալլահ քուկին խաթըրդ խօշ կը-նենք ըսէ՛:

—Տեսա՛ր պան մը տահա կար մոռ-ցանք...

—Էյ գարը, պիթիր էթ տէ պիր ազ տա նէֆէս ալ հայ գահպէճիք:

—Նասըլ նէֆէս ալաեւմ քա, աս պաները էս չի մտմտամ տէ վո՛վ պի-տի մտմտայ, ես հազար տարի ծան չի հանեմ նէ քուկին ումուրդ պիլէ չէ, վույ Աստուած տիւշմանս քեղի պէս անհոգ էրկան ծառք չի ձգէ, զէրէ տատու ֆիրեատ էլինտէն:

—Կէօրիւեօրսուն եէտիյի նանէեէ, կէլ տէ շիմտի կիւնահա կիրմէ. տէ-յէրէք գարը գօճա պէյնիստէ պիր արպէտա տըր գօփար. վէ օ գատար քէսպը շիտտէթ իտէր քի նիհաեթ գոմշուլարըն միւտախէլէսիլլէ կիւճ հալ իլէ թէսքին օյուր:

Իշթէ, պալատէքի վուգուաթտան տախի անլաշըլտըղը վէճ: Իլէ, երլ պաշը միւնասիպէթիլլէ պաշ կէօսթէրէն տաղ-տաղալար, չօգ տէֆա պէօյլէ պիր թա-գըմ միւնասիպէթսիդ հալլէրէ նէթի-ճէ վէրտիլլէրինտէն պու կիպի էյ-եամը միւպարէքէտէ հէր քէս էլին-տէն կէլտիկի գատար էվլատ ու ա-եալինի թէսրիր վէ պու սուրէթլէ պիր վազիֆէի մուգատտէսէսինի իճ-րա իթմէկէ միւսարաաթ իթմէլի տիր:

Իսթիեար քէօյլիւ գարընըն պի-րի, շէհրտէն պիր գարդա սաթըն ա-լըր: Եօլտա կէլիր իքէն, պիր թանը-տըղընա թէսատիլլէ, մէրգու՛մ՝ մէզ-քիւր գարդաեւր նէ՝ եափաճաղըն քէն-տուսինէ սօրտըգտա:

—Ճանըմ. գօճամըն սէօղիւնէ պա-գարսան գարդա գուշու իւշ եիւզ սէ-նէեէ եազըն եաշար ըմըշ, պէնտէ-մէրադ իթտիմ, սաղլայաճաղըմ տա գօճամըն տէտիկի տօղրու օլուպ օլ-մատըղընը թէճրիւպէ իտէճէյիմ ճէ-վապընը վէրիր:

Չօճուղուն պիրի, սէսինի պըրա-գըպ աղլամագտա վէ պաղըրըպ չա-ղըրմադտա իմիշ: Մէրհամէթլի դա-թըն պիրի, պու հալի կէօրտիւքտէ, զաեթլիէ միւթէէսսիր օլարադ տէմիշ-քի:

—Նէ՛ վար օղլուս, նէ՛ աղլաեօր-սուն:

—Նէ՛ օլաճադ. վալիտէմին վէր-տիկի չէրեէկի դայպ իթտիմ, տէ օ-նուն իչուն աղլաեօրուս:

—Ձարարը եօգ, ալ չու չէրեէկի տէ, աղլամա՛:

Չօճուգ, չէրեէկի տլտըգտա, կէօգ եաշարընա խիթամ վէրէճէք եէրտէ էվվէլլէրինտէն տահա զիեատէ աղլամադա պաշլաեարադ, սէպէպի քէնտիսինէ սօրուլտըգտա:

—Նասըլ աղլամաեւմ, օ չէրեէկի էկէր դայպ իթմիշ օլմայալտըմ, շիմ-տի փարամ 10 դրուշ օլաճադ ըտը. — ճէվապընը վէրմիշ տիր:

Փագըրըն պիրիսի, զէնկին պիր զաթա միւրաճաաթ իտէրէք, պիր ազ ագճէ եօտիւնճ վէրմէսինի բէճա իթ-միշ: Մէրգու՛մ գաթ իսէ քէնաիսինի ասլա թանըմատըղընը վէ պինաէն ա-լէյհ ագճէ վէրէմէյէճէյինի պէեան իլլէտիկինտէ, շախսը մէրգուս, սօ-ղուգ գանլըղընը ասլա դայպ իթ-մէքսիլլին, Վիթէ պէնտէ սիզճէ մէճ-հուլ օլտըղըմ իչուն տըր քի, սիզէ միւրաճաաթ իտէյօրուս, զիրա պէնի թանըեանլարտան հիչ պիրիսի իսթէ:

տիկիմ ագճէյի հօտիւնն վերմէկէ ըի-
զա կէօսթէրմէտիլէր, տէմիշ տիր:

Սայկըսըզ ատէմին պիրիսի հէր
կիւն թանրորդարընտան պիրիսին է-
վինէ կիտէրէք կէվէզէլիք իտէր իմիշ:
Պիր սապահ՝ մէրգում շախս եինէ այ-
նի խանէնէ աղիմէթինտէ, էվ սահի-
պի խըտմէթքեար վասըթասըյլա հէ-
նուզ եաթագտա օլտուղընը պիտիր-
տիկինտէ, մէրգում՝ զարարը եօգ,
եաթագտան չըգանա գատար պէք-
լէրիմ, ճէվապընը վէրմիշ օլտըղընտան
էվ սահիպի,

—Կիթ սէօյլէ քի. էֆէնտի խաս-
թա տըր, տէյու թէնպիհ լյլէմիշ
տիր:

—Էյի եա, քէնտիսինէ իլաճ եա-
փարըմ:

—Սէօյլէ քի, աղըր սուրէթտէ
խասթա տըր:

—Հէյվահ, հիշ տէյիլ իսէ սօն
վէտաը իճրա իտէյիմ:

—Կիթ սէօյլէ քի, էօլտիւմ:

—Աման, պարի պիր ափուճ թօփ-
րագ աթայըմ զավալընըն իւթիւնէ:

Նիհանէթ, մէրգում պօշպօղաղը
սավմագ մուհալ գապիլինտէն օլտը-
ղը անլաշըլարագ, չար նաշար, եօ-
գարը չըգմասընա մուվաֆագաթ կէօս-
թէրիւմիշ տիր:

Քէօյլիւնիւն պիրի, էշէյէ պինմիշ
օլտուղը հալտէ, շէհիրէ կիթմէքտէ
իքէն եարամաղըն պիրի մէրգումը
կէօրտիւքտէ, իսթիհզա գապիլին-
տէն օլտարագ, «Եահօ՛ւ, իքինիզ պէ-
րապէր նէ՛րէնէ կիտիյօրսունըզ» տէյու
պաղըրմայա պաշլամըշ: Քէօյլիւ իսէ,
ասլա թավընը պօզմաեարագ, սէ-
նին իլէ ալթըմտաքի իշուն օթ հա-
ղըրլամաղա կիտիյօրում ճէվապընը
վէրմիշ տիր:

Պագսանա պանա. թէրղիյէ օղ-
րատըն մը:

—Եօգ, վարպետ, թէրղի պիզէ
օղրատը:

—Բուպալարը կէթիրտի՛ մի:

—Եօգ. վարպետ, եալընը շու
հիսապ բուսուլասընը կէթիրտի:

—Մօ՛ պէն սանա լաֆ սօրուեօրում
սէն տուրմուշ պանա բուսուլա կէօս-

թէրիեօրսուն. կէթիրտիկի բուսուլա
Ծնունդ էրթէսինէ գալսըն տա թէր-
ղիյէ կիթ սէօյլէ քի բուպալարը պու-
ագշամ մութլագ կէթիրտին:

—Կիտէյիմ սէօյլէյիմ ամա, գան-
նըմտա էսպապլար բուսուլա կիպի
Ծնունդ էրթէսինէ գալաճագ:

—Խըյանէթ. պու Կաղանդտա
պանա նէ՛ հէտիյէ կէթիրէճէքսին պա-
գալըմ:

—Նէ քի արզու իտէրսինիզ մատ-
մուաղէլ:

—Շիմտիքի մօտատան կիւղէլ պիր
ալթուն պիլէղիք իսթէրիմ:

—Պաշ իւթիւնէ:

—Ամա կէշէն սէնէքի կիպի պաշ
իւթիւնէ տէյիպ տէ սօնրա մէյտա-
նա չըգմամաղընը իթմէյէսին:

—Եօգ մատմուաղէլ գօրգմայըն,
եալընը տուվա էտին քի, քէյֆիմի
պօզուպ սա, էվին գաբուսընտան տի-
շարը չըգամաղ օլմայըմ:

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼՔ

ԹԷՏԱՊԻՐԻ ՄԻՒՖԻՏԷ

Բիրէլէրէ գարըն.— Էսկի զէյթին
եաղը թօրթուսուլա թախթաեը է-
յիճէ օվալա՛, բիրէլէր անիտէ զաիլ
օլուր:

Քէզալիք, եապան խըյարընը էյի-
ճէ տէօ՛յ, եիկիրմի տէօրթ սաաթ
սուտա պրագ վէ օ սուլըլա էվտէքի
տօնլարը, կէօմլէքլէրի, եաթագլարը
ըսլաթ, բիրէլէր անիտէ գաշար:

Քէզալիք, իյտէ եափրաղընը էյի-
ճէ տէօյ վէ էվին իշինտէ պիր չուգուր
աշըպ, իշինէ տօլտուր. բիրէլէրին
հէփսի օրաեա թօրլանըր, սէնտէ գուր-
թուլուրսուն:

Թախտապիթինէ գարըն.— Ինէյին
էօտիւնիւ պէզիր եաղըյլա գարըշտըր,
թախտապիթի եուվալարընա սիւր,
հէփսիտէ զաիլ օլուր:

Քէզալիք, զաճը գըպըղը քէսքին
սիրէէ իլէ գարըշտըր, եուվալարա
սիւր, թախթա պիթիլէր տէրհալ պի-
թէր:

Քէզալիք, եապան խըյարընը
քէօքիւնիւ սուլըլա բիշիր, պուլուն-
տըղլարը մահայէ սիւր, գօգուսըն-

տան հէփսի տէ մահվ օլուր:

Քէզալիք, ինսանա եափրաղընը-
մըշ օլան սիւլիւկիւն գանընը ալը վէր,
էվինէ մըխաեաճաղըն թախթէլէրին
ալթընա իւթիւնէ էյիճէ սիւր, թախ-
թապիթի թութմաղ:

Քէզալիք, ճէվիզ աղաճընըն չիշէք
յէրինի ալ. գուրութ վէ իլք պահար
կէլիր կէլմէզ, անընլա թիւթսիւ վէր,
պիր թախթա պիթի գալմաղ:

ԶԵԿՈՅՑ

Հայերէն և Գաղիարէն լեզուաց
հմուտ վկայեալ և պատուաւոր երի-
տասարդ մը պատրաստ է գասախօ-
սել Ազգ. վարժարանաց և տանց մէջ
այցելութեամբ:

Փափագողք կրնան գիմել լրագրոյս
խմբագրատունն:

ՏՕԲԹՕՐ ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ

Տօքթօր Զարդարեան էֆէնտի՝ պու-
քէրրէ Պէյօղլունտա Ողա ճամիսինտէ
Իմամ սօգաղընտա Զէ նօմէրօլը խա-
նէյէ նազլ իթմիշ տիր:

ՕՐԱՅՈՅՑ

ԵՒ

ԳՈՒՇԱԿՈՒԹԻՒՆՔ ՕԴՈՑ

1889

Սեփհականութիւն

Ս. Փրկչի ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻԻԱՆԴԱՆՈՑԻՆ ՀԱՅՈՑ

Տպագրութիւն Գ. Պաղտատլեան
(Սրամեան)

Սոյն օրացոյցին մեծ և փոքրը ե-
լած լինելով, կը ծախուի ամէն տեղ:

ՊԱՏԻ ՕՐԱՅՈՅՑ

Կը գտնուի Զարդարեան գրատու-
նը Գին 2 ղրուշ: Շատ առնողին զեղջ
կըւայ:

ԱՎՐՈՐԱՆՆԸ ՀԵՐ ՆԵՎ
ԵՌԻՆԼՈՒ ԳՈՒՄԱՇԼԱՐԸ

ՄԱՐՏԻԿԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

151 ՍԹԱՄՊՈԼ ԳԱԼԲԱԳՃԸԼԱՐ ՊԱՇԸ 151

Մէջքիւր տիւքքեանտա Ավրօքանրն սօն մօտալարընտան հեր նեվ սիհան վէ եռնլու գումաշլար , լահօրաքի , թիպէտ , քալմէր- աիքօղ , վիկօն , օթօման , սէրփանթին , արնիլէր , շանագ . թըրիքօ հեր ճինա ալա գըլըք ֆանէլալար , շալ րէնկի գաստօր- լար , իփէքլի շալ ֆանէլալար , սօն մօտտ ֆիստանլըգլար , կարնիլի վէ կարնիիք տիւզ գումաշլար , կարնիլիք գատիֆէլէր , ճար վէ պօհնա շալլար վէ սաիւրէ կէրէք թօփ վէ կէրէք արշըն իլէ սաթըլմագտա օլուդ , թէլըիֆէ րազպէթ պուհուրան գէվաթը քի- րամ հէմ էմթիանըն նէֆասէթ ու զա- րաֆէթինտէն վէ հէմտէ ֆիեաթլարըն էն- վէնիլէթինտէն ֆէվգէլատէ մէմնուն օ- լաճաղլարը իլան օլունուր :

Սալըք Մամուլն սահիպ իմթիեազը Այվաղեան էֆէնտի , Գալաթատա , Բէնչէնպիհ-Պաղարընտա , Իքսի խա-

նընտա պիր մաղազա քիւշատիլէ նէֆիս գէյթին եաղը , վէ լէզիզ շարապ վէ մաս- տիգա վէ էն ալէա ճինսիլտէն տէ սապուլն վէ քէզալիք էնվայի նէֆիս գօնեաքլար վէ հաթթա ֆօրթ Սալամօն գօնեաղը տալսի կէ- թիթմէքտէ պուլունտուղուտան մէմնուն օլմագլըղը արզու իտէն զաթլարըն թէլըիֆ- լէրի իիթար վէ տալէթ օլունուր :

Պօղչա ատապընըն պիր սէնէլիքտէն եի- կիրմի սէնէլիկէ դատար էսկի շարապլար- իլէ : Գըպըրըն տալսի գումանտարիա թէս- միլէ օլունան շարապլար պուլունտուղու- տան , լիւզուժու պալունտա զաթլարըն մա- իւմէրի օլմագլ ինզրէ , իլան օլունուր :

ՔՕՔ ՔԵՕՄԻՐԻԻ ՏԵՓՕՍՈՒ

Մէջքիւր տէիօնուն սահիպի , Յօվէլ Կ- կարնիեան , պաւ տէֆա իտարէլի վէ օճադ իչուն զանէթ տաեանդըլը քօք քէօիլարիւ կէթիթմիլ օլուպ , Յընտ գլըտա , Գէրէս- թէճի սօգաղընտա , 11 նումէրօլու տիւք- քեանտա , զանէթ էնվ ն ֆիեաթլա ֆի- րո խիթ իթմէքտէ օլտուղընը , վէ արզու ի- տէնլէր իչուն ալեա ճինստէն մանկալ քէօ- միլարի տալսի պուլունտուղընը րազպլթլու էնալիկէ խա սէթէն իլան ու պէյան իտէր :

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻԻՆ

Կ . Պ Ի Պ Է Ր Ե Ա Ն

ՃԱՆՖԷՍՃԻ ԱԻԵՏԻՍ ՊԵՅԼԵՐԵԱՆ

ՍԹԱՆՊՈԼՏԱ ՉՍՐՇՈՒԻ ԳԵՊԻՐՏԷ ՍԱՆՏԱԼ ՊԵՏԷՍԹԷՆ ՍՕԳԱՂԸ ՆՕ . 7

Իչպու մաղազատա սիեան վէ րէնկիլ ֆիսթանլըզ , ճէհէզ իչին իրէքլի ղու- մաշլարըն էն էյի վէ կիւզէլ ճինսլէրի , կրօն ֆալլ ֆրանսէ , արմիւր մէրվէյ- եօղ , սաթէն , լիօն , րէնկիլ աթլազ , մանթօլուդ շիլէքլի գտաիֆէ , կարնիլիք չըպուգլու գատիֆէ , գալէլի ֆիսթանլըզ , վէ իրէքլ կըրնատին գատիֆէի պու- լունտուղուտան , միւրաճատաթ իտէճէք քեաֆֆէյի րազպլթլու միւշթէրիլէրիւ կէրէք էմթաանըն նէֆֆատէթ վէ զարաֆէթի , վէ կէրէք ֆիեաթլարըն էնվէնի- եթթիննէ խօշնուտ օլաճաղլարը պէեան օլունուր :

ՍԹԱՆՊՈԼ ԵՆՆԻ ՃԱՄԻՏԷ
ՍԲԷՉԱՐ ՏԻԻՔԵԱՆԼԱՐԸ

ՏԵՊՊՕ

ՍԹԱՆՊՈԼ ԵՆՆԻ ՃԱՄԻՏԷ

ՍԲԷՉԱՐ ՏԻԻՔԵԱՆԼԱՐԸ

ՍԹԱՄՊՈԼ ԳԵՊԻՐԸ ԳԱՐՉԸՍԸՆՏԱ — 77

ՊԵՐՕՂԼՈՒՆՏԱ ՏՕՂՈՒ ԵՕԼՏԱ — 168

Մէջքիւր էրգախանէ վէ սբէշար տիւքքեանլարընտա միւթէատաիտ վէ էնվայի թէրքիւլաթը քիմէվիլէ վէ էնվա վէ մուսլէճաթ վէ ալէա- թը ճէրրահիլէ , վէ լէա ճինս լաթիք իլէ չէլիքտէն մաամուլ ալաթ ու էտէվաթ , վէ լիսթէր ուսուլիտէ պաղար , վէ Յրանսըզ վէ ինկի- լիզ էնզալարը , սօլֆաթօնուն էն ալէա ճինսի , երբի վէ էնէպի մա- տէն սուլարը , ֆօթօլըաֆճըլար իչին թէրքիւլաթը քիմէվիլէ , Պրտօ շարապլարը , գօնեաքլար , էնվաի իչկիլէր , գօգուլու սապուլար , նէ- ֆիս բուտրա , օ ար Գօօնէր , սաչ սուլարը , տիւզիլիլիքլէր , վէ ըս- րէշարլար իլէ քիմեախանէլէրէ մալսուս ճամ գասլար վէ ալաթ ու է- տէվաթ մէվճուտ օլուպ , թօքտան վէ քէրաքէնտէ ֆիրուլսթ օլունուր :

Գէզալիք մէջքիւր տիւքքեանլարտա մուսլէնէի թըպլիլէ տալսի իճրա օլունուպ , պուլնա մալսուս օտալար վար տրի կէճլէր աչըք տըր Զէյլ .— Պիլիլիլէ էնզա վէ էմթաամըրն էն ալիս ճինստէն օլտու- ղուլու վէ բէք էնվէն ֆիյաթլա սաթիլաղընը Տօգթօր էֆէնտիլէրէ վէ րազպլթլու էնալիլէ իլան ու պէյան իտէրիզ :

ԻԼԱՆ

Գալաթատա Դիւնէլի վէ Շիպյն մաղաղալարը- նըն եանընտաքի Մէրթա- պանի սօգաղընտա քեա- եին 17 նօմէրօլու մաղա- ղանըն սահիպի «Անտօն Տէրվիչ» էֆէնտի , պու- տէֆա երլ պաշը օլմագ- միւնասիպէթիլէ Բարիզ վէ Լօնտրանըն միւթէպէր ֆապրիքալարընըն էն նէ- ֆիս վէ էն թաղէ մալլէ- րինի ճէլպ վէ թէտարիք իթմիշ օլտուղունտան , կէրէք թօքտան վէ կէրէք

բարչա բարչա սապուլն վէ լէվանթա վէ էմսալի սաթըն ալմագ արղուսընտա պուլընտն գէվաթ իլէ միւշթէրիլէրի- նին քէմաֆիսսապըզ թէլըիֆէ րազ- պէթ պուլունտուղարընը րէճա վէ քէն- տիլէրինի հէր վէճէլէ մէմնուն իթմէք զալթէթինտէ պուլունտաղընը արզ ու իլան իտէր :

ԱՆՏՈՆ ՏԻՐՎԻՇ

